

tradit. Marian. d. cap. 18. huic supputationi viginti quatuor detrahit dies; ait enim imperium Juliani septem mensibus ac viginti septem diebus supra annum constitisse: & licet Constantius obierit septimo die Octobris anni 361. pauci tamen aliqui dies præterierunt antequam Julianus acclamaretur Imperator, ut Card. Baronii, vel Marianæ computationi sit locus. Nec ingressus est Constantinopolim, ac publicè exceptus ante diem decimam Decembris anni ejusdem. Card. Baron. tom. 4. an. 361. post princip. & anno 363. vers. Quod verò. Vide Luc. Dext. sup.

17 Solet communiter adnotari, Julianum non obstante apostasie turpitudine, qua se suaque omnia penitus denigravit, inter præclaros Cæsares recenseri. Sic Marian. Ammian. Hist. Pontif. ubi sup. Aug. Barbosa collect. ad d. cap. Julianus, n. 3. Bobadill. in Politic. tom. 1. lib. 2. cap. 10. n. 70. D. Aug. lib. 5. de civit. Dei, cap. 21. Sed odio Catholice fidei plurimam apertam tyrannidem, ac iniquitatem præ se ferentia perpetrare constat. Consule Card. Baron. d. anno 363. vers. Ceterum in conscribendis, cum seqq. & ibi Spondan. in Epitom. num. 16. ubi vitia cum virtutibus, quæ de illo prædicantur, conferunt.

Ibi: *Et ore proprio Divina Majestatis judicium.*

18 Hæc jam vivendi spe deposita, in Christum Dominum blasphemum Imperatorem enunciassè narratur, ut videre est apud Card. Baron. ubi proxime, vers. Quæ autem; Spondan. cod. anno, n. 13. Menoch. d. casu 546. n. 5. Petr. Mex. sup. Iacob. de Bie d. tab. 55. vers. Flavius Julianus Carrill. sup. Luc. Dextet d. anno 364. Theat. vitæ hum. ubi proxime. Sed & fallorum numinum, quæ colebat, fraudem detestabatur, à quibus se illusum Julianus decedens querebatur. Baron. & Spondan. ibidem, quorum fallacibus oraculis tantam fidem adhibuit, ut quasi jam hostibus devictis, temerè naves, quibus exercitui suo commeatus vehebatur, exuri præcepit, ex quo nullus ex Romanis militibus superfuisset, nisi eo perempto pacis fœdus, præscriptis Imperii limitibus, cum Persis iniretur. D. Augustin. sup. lib. 4. cap. 29.

Ibi: *Marius Chalcedonensis Episcopus.*

Hunc Episcopum Marin, non Marium appellat Card. Baron. tom. 4. anno 362. vers. Quid autem in Julianum: ejusque egregiam memorat libertatem, sed ipsum Arriana hæresi infectum testatur, idemque refert Spondan. in Epitom. cod. an. num. 8.

Ibi: *Verum & ante Julianum Imperatorem.*

19 Asserit D. Covar. etiam ante Juliani tempestatem Christianos ab Ethnicis Galilæos nuncupari, quod nomen præ odio, ac invidia ad opprobrium, & maximum quidem indebatur; etenim in Hebræis, adhuc lege Mosis vigente, surrexit hæreticus quidam Judas nomine, Galilæus cognominatus: is falsum dogma seditionis nutritivum evulgavit suadens, non licere homini tributa Principibus pendere, aut aliter humanæ potestati se submittere; sed Deo soli unice, ac immediatè parendum, obtemperandum, atque obsequendum esse. Hujus sit mentio Act. Apost.

cap. 5. vers. 37. & apud Ioseph. de antiquitat. lib. 18. cap. 2. & lib. 20. cap. 3. Euseb. in Chron. an. 2. Christ. Luc. Dext. in Chron. ann. 2. Chr. n. 3. Theat. vitæ hum. tom. 6. lit. P. verb. Prophetæ, §. De pseudoproph. vers. Una inter has dies extitit. Ille Judæ error sectariis non caruit, qui à sui authoris cognomine Galilæi vocabantur, quorum hæresis Principibus admodum exosa fuit, ita ut nonnulli ultimo afficerentur supplicio. Ita Salian. Annal. Ecclesiastic. tom. 6. anno 4063. num. 2. cum aliis. Huc referenda videtur illa Pharisæorum tentatio, cum accedentes ad Christum Dominum seiscitari ab eo sunt, an tributum liceret dare Cæsari, Matth. cap. 22. Luc. cap. 20. ut si juxta eorum vota inficiaretur id licitum fore, ipsum de hæresi, ac seditione arguerent: & licet Christus tributum Cæsari præstandum responderit, tamen Judæi apud Pilatum inter alias calumnias hanc quoque objiciebant, Luc. cap. 23. vers. 2. ibi: *Et prohibentem tributum dare Cæsari.*

Licet autem Christus Dominus censum Cæsari pendendum asseruerit Pharisæis, ipseque vitandi scandali gratiâ pro se ac Petro staterem in ore piscis inventum tributum nomine præstari præcepit, Matth. cap. 17. sitque in Ecclesia ut Catholica doctrina observatum, quod Christiani subjiciantur humanæ potestati, ac Principibus sæcularibus, quorum imperio, & jurisdictioni de jure subsunt, quod ex multiplici sacræ Paginæ testimonio conspicuè constat, Apostol. ad Roman. c. 13. à princip. ibi: *Omnis anima subdita sit, & c. infra Et: Reddite ergo omnibus debita, cui tributum tributum, & c. idem ad Tit. c. 1. vers. 19. & cap. 3. D. Petr. epist. 1. cap. 2. ibi: Subjuncti igitur estote omni humana creatura propter Deum, sive Regi quasi præcellentis, & c. D. Ambros. in comment. ad cap. 5. Luc. lib. 4. cap. penult. transcriptus à Gratiano in cap. Magnum, 11. quæst. 1. idque fufius prosequitur Salian. sup. n. 3. & 4.*

Tamen pagani, alique sacræ nostræ Religionis adversarii delirium illud Judæ Galilæi, ac sequacium Christo Domino, Christianisque Ecclesiæ primitivæ perfidii imputaverunt, ideoque nomen conveniens illis imposuere, ut sic in ipsos Imperatoris, aliorumque Principum potestatem, & odium concitarent, omniumque animos ad iram, & despicientiam inducerent ob talis hæresis pravitatem, quod respexit D. Petr. d. epist. 1. cap. 2. vers. 13. ibi: *Ut in eo, quod detestant de vobis tanquam malefactoribus, ex bonis operibus glorificent Deum in die vifitationis.* Et statim subjunxit: *Subjuncti igitur estote, & c. quem locum ita enarrat Salianus n. 4. de omnibus præmissis omnino videndus. Lique jam qua ratione Christiani ab Ethnicis ante Julianum Galilæi dicebantur, quod nomen nequaquam illis conveniebat, utpote qui Judæ Galilæi hæresim damnaverunt; sed per calumpniam sic vocitabantur, ut Julianus observat. Contemptus quoque gratiâ idem evenisse verosimile est; nam in Hebræis Galilæi abjectæ conditionis existimabantur, cum ex Galilæa nullus Propheta, aut aliquid boni oriri posse crederetur, Luc. cap. 7. vers. 72. ibi: *A Galilæa Propheta non surgit.* Quare Christus Dominus Galilæus vocabatur per opprobrium, Maldonat. in Evang. Matth. cap. 26. vers. *Et accessit ad eum una ancilla.* Sylveit. in Evang. tom. 5. lib. 8. cap. 5. q. 2. n. 16. Cornel. à Lapide in cap. 26. Matth. vers. 70. verb. Galilæo. Quod convitium in ejus discipulos derivatum est.*

Ibi:

Ibi: *Nam & Christus vocatus est Galilæus.*

22 Sic legitur Matth. cap. 26. vers. 60. ibi: *Et tu cum Jesu Galilæo eras.* Et Marc. cap. 14. vers. 70. ibi: *Verè ex illis es, nam & Galilæus es.* Et Luc. cap. 23. vers. 6. ibi: *Pilatus autem audiens Galilæam, interrogavit, si homo Galilæus esset.* Et ut cognovit, quod de Herodis potestate esset, remisit ad Herodem. Idemque adnotant proximè laudati Evangeliorum Interpretes, qui duplicem rationem reddunt: tum quia Christus Dominus Galilæam incolebat, ideoque Galilæus putabatur, prout D. Covar. tradit hi: tum quoniam, sicut nuper asserbatur, gens ex illa provincia vilis habebatur, unde ad vilipendium Hebræi Christum Dom. Galilæum appellaverunt. At Cornelius à Lapide alias duas causas adjecit: prior est, quia Christus Dominus Nazarenus fuit origine, Nazareth autem est oppidum Galilææ, ut infra asseverabitur iterum. Posterior, quod sic exprobrabant adversarii Christo Domino errorem Judæ Galilæi, de quo sup. n. 21. quem illi falsò impatavere.

23 Sed occurrit opportunè disquirendum, an Christus Dominus fuerit origine Judæus, vel Nazarenus, seu Galilæus. Et quidem si natiuitatis sacræ locus sit inspiciendus, constat ipsum ortum esse in Bethleem Judææ, Matth. cap. 2. quapropter originarius ejus urbis, ac regionis censendus est, quia natiuitate quilibet originem sortitur, l. 1. ff. ad municip. ibi, *Municipem aut natiuitas facit: l. 1. tit. 20. p. 2.* Contrarium tamen tenendum est juxta comunem verioremq; sententiam, quæ docet, filium natum in transitu, parentibus peregrinantibus, non effici originarium loci, in quo prodiit in lucem, sed illius, ubi pater domicilium habuerit: quod deducitur ex l. Filios, C. de municipib. l. Civis, C. de incol. lib. 10. & apud nos palam decisum est l. 19. tit. 3. lib. 1. Recopil. ubi larè Azeved. num. 1. & 2. ac in praxi receptum testatur Greg. Lop. in l. 2. gloss. ut. post med. tit. 24. p. 4. tenentque Boer. decif. 13. num. 51. Sanch. de matrimo. lib. 3. disp. 23. num. 3. Petr. Barbosa in l. Hæres absens, §. Proinde, num. 22. ff. de judic. Fenut. de moment. temp. cap. 28. num. 12. Gurtier. cons. 7. num. 7. Cevall. commun. tom. 1. quæst. 458. ex num. 17. Carleval. cum plurimis de judic. tom. 1. disp. 2. num. 92. qui num. 91. haud paucos contrâ sentientes dat, quibus accedit fusè disputans Amaya in d. l. Civis, à num. 43.

24 Cum igitur Christus Dominus natus foret in transitu, dum Sanctissimi eius Parentes iter facerent ex Nazareth, ubi domicilium habebant, illuc regressuri, postquam Cæsaris edicto de describendo populo paruisent, in Bethleem urbem præcipuam ex tribu Judæ, ad quam illi spectabant, ideoque ibi concurrere debebant, ut ex sacris Litteris observat Salian. tom. 6. anno 4052. à num. 75. in Judæa originem non contraxit, quanvis in Bethleem editus fuerit. Jure igitur Christus Dominus Galilæus dicitur abique convitio, ut Cornelio à Lapide visum est. Obiter tamen animadvertendum est, alteram extitisse Bethleem in Galilæa, Salian. num. 79. ex D. Hieron. & Andrichomio, Abrah. Ortel. in Thef. Geographic. verb. Bethleem, & verb. Nazareth. Præterea scire oportet, duplicem Galilæam fuisse, D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

superiorem, & inferiorem. Illa gentium dicebatur in sorte tribus Nephthali Tyriorum finibus adjacens: hæc in sorte tribus Zabulon sita ad Tyberiadem. Plin. lib. 5. cap. 14. Ioseph. de bell. Jud. lib. 3. cap. 2. Salian. tom. 2. anno 2585. n. 7. & 8. Calepin. verb. Galilæa. In hac posteriori Galilæa fuit Nazareth, Abrah. Ortel. & Calep. verb. Nazareth.

Ibi: *Secundò obser-vandum erit.*

Sub Juliano apostata, & parabate, id est prævaricatore, Christianos operam militiæ dedisse nemini dubium est ex d. cap. Julianus, cap. Imperatores, §. Julianus, 11. quæst. 3. quod præter laudatos supra, num. 1. in fin. observant Hug. Grotius de jure belli & pac. lib. 1. cap. 2. num. 9. Salced. de leg. polit. lib. 2. cap. 4. num. 48. & lib. 3. cap. 3. num. 13. Ozalch. disput. an Princip. Christian. lic. inire fœd. cum infidelib. num. 4. Axala de jur. & offic. bellic. lib. 1. cap. 2. n. 32.

Ibi: *Quos tamen dolo.*

Julianus licet à publica in Christianos animadversione abstinerit intuitu Religionis, sicut præmissum est num. 8. omnem tamen aliàs lapidem movit, ut eos, maxime milites, in idololatriam alliceret. Card. Baron. tom. 4. anno 362. vers. Quin eo, cum seqq. & vers. Verum Imperator nihil. Spondan. ibi, num. 4. Cum igitur Romanis Imperatoribus moris esset donativum, seu congiarium militibus distribuere, de quo sup. hoc lib. cap. 1. num. 103. id Julianus proposuit, ita ut illi simul pecuniam ac thus adolendum ad iconem ejus perciperent, ut fieri consuebat: sed effigies fallorum numinum super suam collocari iussit, ut dum imperatoriæ imagini thurificarent milites, cultum illis redderent incauti: in quem laqueum ignari ceciderunt, at dolo comperto munera deceptorii restituere, propriumque errorem detestantes, Fidem Catholicam publicè sunt professi: quapropter à Juliano exauthorati ignominiosè missi sunt, Ayala ubi proxime, Card. Baron. d. vers. Verum Imperator, Spondan. ubi proxime, num. 6. & sic infamia sunt norati, l. 2. §. Ignominia, ff. de iis qui not. infam. Forma exauthorandi milites traditur in l. fin. tit. 21. p. 2. de quo Petr. Greg. Syntagmat. lib. 31. cap. 30. n. 12. Brisson. de formul. lib. 4. Petr. Fab. lib. 1. semestr. c. 17. Lipl. de milit. Rom. lib. 5. dialog. 19. Petr. Caball. resolut. crim. cas. 294. n. 65. 82. & 393. Ayala de jur. & offic. bell. lib. 3. c. 6. à n. 6. Jul. Clar. in praxi, cap. fin. quæst. 74. num. 5. facit textus in cap. Degradario, de pen. in 6.

Ibi: *Fuste verò posse Christianos milites.*

Error fuit Manichæorum, aliorumque cum quibus recensetur Tertullian. cap. 11. de coron. milit. à Card. Baron. tom. 2. anno 201. num. 17. & à Spond. ibi, num. 5. qui tenuerunt, veritum esse Christianis militiae nomen dare. Card. Baron. anno 277. num. 38. Melch. de Valent. illustr. lib. 1. tract. 2. cap. 5. de bellor. orig. & jur. num. 14. adversus quos copiosè disserunt Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 99. Grotius sup. d. cap. 9. per tot. Valent. ex num. 12. Quæ assertio ut Fidei Catholice contraria damnata est

Gg est

est à Leone X. in Bulla quæ habetur tom. 3. *Concilii. post Concil. Lateranense*, uti observat Valent. n. 15. in fin. atque ita omnes Catholici DD. qui de bello tractatum aggressi sunt, supponunt fas esse præliari, nisi belli iniustitia, aliquave circumstantia actum reddat illicitum. Ita Dian. *resolut. moral. part. 6. tract. 4. in princip.* Petrin. Bell. Albenf. *tract. de re militar. part. 2. tit. 1. num. 11. tom. 16.* Remig. in *decision. moralib. de bell. à princip.* Dicastill. *de just. & iur. tom. 1. lib. 2. tract. 1. disp. 10. num. 247.* Becan. in *Sum. Theolog. part. 3. tract. 1. cap. 25. quest. 3. n. 2.* Cast. Palao tom. 1. *tract. 6. disp. 5. punct. 1. num. 3.* Trullench. in *Decalog. tom. 2. lib. 5. cap. 2. de bello, dub. 1. num. 3.* Villalob. in *Sum. tom. 1. tract. 5. d. ffic. 1. num. 1.* Tapia *Caten. Moral. tom. 2. lib. 3. de charit. quest. 13. de bell. art. 1.* Galganet. *de iur. public. lib. 4. tit. 16. a num. 34.* Gail. *de pac. public. cap. 4. num. 40.* Guillelm. Herinx. §. 1. in *Sum. p. 3. disputat. 13. quest. 5. §. 1. num. 43.* Imo nonnunquam bellum est in præcepto. Pat. Suar. *de Charit. disp. 13. sect. 1. num. 4.* Molin. *d. disp. 99. num. 3.* Dicastill. *num. 249.* Palao *num. 3. vers. Ex qua ratione* quod gerere, tam defensivum, quam aggressivum propter bonum commune est omnino necessarium, ut latissime agens probat Cevall. *commun. quest. 906. ex num. 153.* ubi hereticorum errorem pluribus diluit. Sic Deus Christianis belligerantibus iuste opem divinitus fert, *l. 2. tit. 23. p. 2.* ac sæpe miraculis evidentibus victoriam illis contulit, ut ait Cevall. *num. 150.* Galganet. n. 38.

28 Ut autem bellum rectè suscipiatur, quatuor concurrere opus est, nempe habentis potestatem autoritas, causa iusta, intentio recta, & debitus modus, de quibus affatim omnes iam laudati DD. & alii penè innumeri apud Barbof. in *collecan. ad cap. Noli existimare, 23. quest. 1.* in quibus est D. Covar. in *regul. Peccatum, part. 2. §. 9. per tot.* Idem Barbofa in *cap. Ab illo, num. 6. & 14. quest. 4.* Solorzan. *de iure Indiar. lib. 3. cap. 7. num. 77. tom. 1.* Sed obiter est animadvertendum, pravam bellantium voluntatem non astringere ad restitutionem eorum, quæ in bello aliàs iusto ab hostibus capiuntur: quod secus est, si legitima autoritas, aut causa iusta desit D. Covar. *sup. num. 2.* Dian. *d. tract. 4. resolut. 4.* Bonacin. *de restitut. disp. 2. quest. ult. sect. 1. punct. ult. §. 2. num. 6.* Palao *sup. num. 4.* Aegid. Coninch *disp. 31. de bell. dub. 1. num. 18.*

29 Non solum licet Christianis dimicare in bello iusto, ut assertum est, cum sua manu Principis Catholici militant, sed etiam sub iussu pagani, & infidelis, cui sunt subditi, ut D. Covar. nos edocet, cui accedunt Ricciul. *de iur. person. extra grem. Eccles. exist. lib. 1. cap. 11. num. 5.* Ayala *d. cap. 2. num. 32.* Joan. Lup. *tract. de confeder. Princ. memb. 1. vers. Miror satis, num. 6.* Rebell. *de oblig. iust. part. 2. lib. 17. quest. unic. num. 4. in fin.* Hug. Grot. *de iur. bell. lib. 1. cap. 2. num. 9.* ubi quod sub tempus primitivæ Ecclesiæ etiam ante Constantinum magnum Christiani moribus egregii sub pagani Imperatoribus militiæ ascripti sunt. Præmissa conclusio obtinet, etsi infidelem Principem in Catholicos bellum iustum gerere contingat. Ricciul. *ubi sup.* Sed & subditus Christianus dubius de ju-

stitia belli, quod suus Princeps infidelis indicit, tunc poterit militare, quia debet superioris authoritati se committere, existimans iustam armis causam fovere, Ayala *ubi proxime*, quod in omnibus subiectis regulariter observatur. Dian. *part. 9. tract. 8. resol. 63. vers. Sed ego* Sanch. in *Decalog. lib. 9. cap. 3. num. 15.* Molin. *de iust. tract. 2. disp. 113. num. 5. & 6.* Joan. Lup. *tract. de bell. §. Si sumus in dubio, num. 6. 7. & §. Omnia, num. 2.* P. B. Albenf. *diēt. tract. de re militar. part. 2. tit. 2. num. 3. tom. 16.* Menoch. *de præsumpt. lib. 6. præf. 56. num. 7.* Dicastill. *sup. num. 366. cum seqq.* Pat. Suar. *d. disp. 13. sect. 6. num. 9.* Galganet. *d. tit. 16. num. 47.* Herinx. *sup. §. 2. num. 69.* Card. Tusch. *tom. 1. lit. B. concl. 35. num. 5.* Ayala *de iur. & effi. bellic. lib. 1. cap. 2. num. 31.* Quod procul dubio procedit in dubio negativo, cum scilicet miles subditus causas belli penitus ignorat: sed in dubio positivo, quando causis indicendi belli cognitis, ambigit an iustæ sint, tenetur eas examinare, utique viri docti consilio. Herinx. *§. 2. num. 71.* Molin. *disp. 113. num. 3.* ubi quod si fama sit de iniusto bello, causa inquirenda est. Dian. *diēt. resol. 63. vers. Verum obiter*, Dicastill. *num. 366.* licet *num. 368.* contra sentire videatur, & huic sententiæ assentitur Azor. *Instit. Moral. part. 3. lib. 2. cap. 7. vers. Vigesimo septimo quaritur*, Bassaus in *Florib. Theolog. lit. B. verb. Bellum, num. 3.* Palao *sup. disp. 5. punct. 4. num. 1.* Coninch. *d. disput. 31. dub. 5. num. 84.* Filliuc. in *Decalog. tom. 2. tract. 29. cap. 9. num. 181.* qui, & alii proximè laudati absque distinctione dubii negativi, vel positivi scribunt, subdito licere in bello iusto militem agere, licet de iustitia belli ambigat, modò de iniustitia certus non sit, ut satis apertè traditur à D. August. *lib. 22. cap. 74. cont. Faust.* in hæc verba: *Ergo vir iustus, si forte sub Rege etiam sacrilego militet, rectè potest, illo iubente bellare, si civica pacis ordinem servans, quod sibi iubetur, vel non esse contra Dei præceptum certum est, vel mirum sit, certum non est: ita ut fortasse reum faciat Regem iniquitas imperandi, innocentem autem militem ostendat ordo serviendi.* Videas tamen Hug. Grotium *de iur. bell. lib. 2. cap. 26. num. 4.* uti absolutè probare videtur, nefas esse subditis de iustitia belli dubitantibus militare, quod procul dubio tenendum asseverat, si ex argumentis, & rationibus bellum iniustum potius videatur. Item Filliuc. *tom. 1. de Sacram. tract. 16. cap. 6. num. 141.* ubi quod extante Bulla Cœnæ illicitum est Christianis adversus Christianos militare, etsi illi Principi infideli subditi sint, nec adversum infideles, si ii pro quibus pugnant, hostes sint nominis Christiani, ut Turcæ, ac Sarraceni, ne potentiores fiant in Catholicæ Fidei professores. Sed hoc procedit, quia hi infideles iniustum bellum Christianis indicunt continud.

De captivis Christianis apud Turcas & Agarenos, dubitatur an peccent, si mortis metu contra Catholicos dimicent? Et quidem communiter placet ea distinctio, ut potius debeant mori, quam Christianos percute-
aut

aut interficere: possunt tamen remigare in triremibus, arma ministrare præliantibus Turcis, aliæque similia exequi: illæ enim actiones sunt directè tendentes in necem innocentium Christianorum, contra quos iniustum bellum Infideles hi gerunt: hæ indifferentes, quæ directè non cedunt in mortem eorum, quanvis ex ipsis plerumque subsequatur. Consulas Villalob. *tom. 1. tract. 5. diffic. 10. num. 2.* Fragof. *de regimin. Reip. part. 1. lib. 1. num. 212.* Molin. *disp. 115. per tot.* Dian. *part. 3. tract. 5. resol. 36. Lell. de just. & iur. lib. 2. cap. 9. dub. 18. num. 122. cum seqq.* Sanch. *de matrim. lib. 9. disp. 31. num. 6. & in Decalog. lib. 1. cap. 7. num. 18.* Petr. Navar. *lib. 3. de restit. cap. 4. dub. 4. n. 52.* Azor. *part. 1. lib. 2. cap. 17. quest. 6.* Remig. *sup. cap. 5.*

31 Præterea scire oportet, Christianos nullo modo posse in bello odio Fidei indicito bellare, quanvis eis mortem minitetur Princeps infidelis, sub cuius ditione sunt. Ricciul. *d. cap. 11. num. 1. cum seqq.* Dicastill. *sup. disp. 10. num. 259.* Qua ratione Christiani sub Juliano Apostata belligerantes renebantur in Catholicos dimicare, neglecto Imperatoris iussu, *diēt. cap. Julianus, 11. q. 3.* quia, ut sæpe repetitum relinquatur, eos acriter persequeretur, & ex odio bellum indiceret. Idem dicendum de bello patenter iniusto, quo nullus ratione aliqua suo Principi, sive fideli, sive pagano parere potest, ut militet, *cap. Imperatores, §. Julianus, 11. quest. 3.* Dicastill. *n. 492.* Hug. Grot. *d. cap. 26. n. 3. & eod. lib. 2. cap. 13. n. 15. & lib. 3. cap. 10. n. 4.* Filliuc. *d. cap. 9. n. 192.* Palao *d. disp. 5. punct. 1. n. 11.* Ludovic. Caspens. in *Curs. Theolog. tom. 2. tract. 17. disput. 7. sect. 2. num. 13.* Quibus de causis sub Licinio Imperatore Christiani milites passi sunt, quia à militia, cui nomen dederant, abstinere tum propter belli iniustitiam, tum quod in Catholicos ab Ethnico gerebatur: quod nullatenus etiam ob metum mortis licebat. Card. Baron. *tom. 3. anno 316. num. 47.* Becan. *sup. part. 3. cap. 25. q. 3. n. 17.*

32 Hæc de militibus Catholicis, qui imperio, & potestati infidelium subijciuntur: nunc videntur an liceat Christianæ Fidei professoribus sponte auxilium ferre in bello pagani, à quibus omnino exempti sunt, de quo quibusdam exhibitis conclusionibus breviter disseretur. Prima: Si infideles bellum iniustum inferant, absque distinctione eis auxiliari minimè fas erit, nec in bello iniusto opem ferre licet. Villalob. *diffic. 10.* Molin. *disp. 115. num. 1.* & ex nuper *num. precedenti* traditis constat. Secunda: Si dubium sit de belli iustitia, qui subditi non sunt, militare prohibetur, etiam pro Catholicis; debent enim causas disquirere, ne periculo peccandi se exponant: nec obediendi necessitas eos sicut vassallos excusat, quod generaliter docet communis sententia, quæ distinguit inter subditos, & non subditos quoad examen iustitiæ belli, ut videre est apud Authores laudatos *sup. num. 29.* & in specie de infidelibus agens Fragof. *de regim. Reipub. part. 3. lib. 10. disp. 22. num. 4. vers. Verumtamen.* Est autem probabile, posse militare non subditos dubitantes de iustitia belli, saltem negativè, ita ut existiment probabiliter id esse iustum, quanvis causarum ignari. Ita Pat. Suar. *de charit. disp. 6. num. 11. & 12.* Petr. Navar. *de restit. lib. 2. cap. 3. n. 278.* Dian. *part. 3. tract. 5. resol. 96. vers. Sed nota, & part. 4. tract. 3. resol. 7. ac tract. 6. resol. 9.* Bassaus in *Florib. Theolog. verb. Bellum, n. 3. vers. Porro*
D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

milites, Filliuc. *sup. d. cap. 9. num. 181.* Dicastill. *de just. & iur. tom. 1. lib. 2. tract. 1. disp. 10. n. 370.* Quæ tamen sententia difficilius admitti poterit quoad infideles, quibus sicut fides, ita & iustitia deficere solet: & si bellum gerant in Catholicos, nequaquam licebit auxilium à Christianis præstare infidelibus, nedum si de bello dubia iustitia sit, sed & si iustum illud fore manifestè constiterit, ut mox comprobabitur.

Tertia conclusio: Cùm infideles bello iusto incumbunt in Christianos, à quibus fortè in aliqua regione contra iustitiam armis vexantur, eis subvenire Catholici vetantur; nam etsi proximos ab injuriis tueri honestum sit, ac licitum ex se, nihilominus scandalum parit, & à pietate Christiana dissonat, ut paganorum gratiâ Fideles invicem inter se trucidentur, ac perimantur: quapropter ab hujusmodi auxilio ferendo abstinere Catholici tenentur, *cap. Julianus*, & quæ ibi notantur, Trullech. in *Decalog. tom. 2. lib. 5. cap. 2. dub. 2. n. 4.* Villalob. *sup. diffic. 9. n. 1.* Palao *tom. 1. tract. 6. disp. 5. punct. 1. n. 10.* Pat. Suar. *de charit. disp. 13. sect. 7. num. 25.* Becan. *sup. d. cap. 25. quest. 6. num. 4. & 5.* Filliuc. *tom. 1. de Sacram. tract. 16. cap. 6. num. 141.* (ubi quod innodantur excommunicatione Bullæ in Cœna Domini, licet subiecti sint infidelibus: quod potest accipi de Turcis, Mauris, & similibus, qui nobis bellum iniustum perpetuò indicunt.) Tapia in *Caten. Moral. tom. 2. lib. 3. quest. 13. de bell. art. 16. num. 1. & 2.* Joan. Lup. *sup. d. vers. Miror satis, num. 4.* Ricciul. *de iur. person. ext. grem. Eccles. lib. 1. cap. 11. num. 6.* Salced. *de leg. politic. lib. 3. cap. 3. num. 14.* Vide Abulens. in *lib. 1. Reg. cap. 28. quest. 5.*

Quarta conclusio: Si Pagani belligerent in Infideles iusta de causa, tunc licitum est Catholicis eos armis protegere, & adjuvare; hic enim ratio cessat scandali, superestque iustum motivum propulsandi ab infontibus proximis injuriam. Molin. *de just. & iur. tract. 2. disp. 112. num. 4.* Ozasch. in *disput. An Princip. Christian. licit. sit inire fœd. cum Infidel. num. 4.* Fragof. *de regim. Reipub. tom. 3. lib. 10. disp. 22. num. 4. vers. Verumtamen.* Marit. Latüdens. *tract. de bello, quest. 3.* Joan. Lup. *sup. memb. 1. §. Videtur*, Salced. *ubi proxime*, Becan. *diēt. quest. 6. num. 4.* Filliuc. *d. num. 141.* Quod ibi limitat, si infideles, hostibus superatis, sic potentiores fiant, ut arma in Christianos retorturi præsumantur. Palao quoque *d. tract. 6. disp. 5. num. 3. vers. Ad secundum*, tenet nefas esse pro Fidei Catholicæ persequutoribus militare: & Ricciul. *ubi proxime*, docuit absolutè, non licere Infidelibus, sive hæreticis præliantibus opem ferre: quod de hostibus Fidei non toleratis accipiendum est, cum quibus fœdus pangere Catholici vetantur. Joan. Lup. *d. vers. Miror satis, num. 4.* Sed præcipuè conclusioni rasfragari videtur Paralipom. *liber. 2. c. 29.* ubi Jehu Propheta objurgat Jolaphat, in hæc verba: *Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia jungeris, & idcirco iram Domini merebaris.* Potest tamen dici cum Salian. *Annal. tom. 6. anno 3894. num. 39. vers. Sed ad versatur*, id peculiare esse in Jolaphat adversus Achab, quem Dominus cum universa domo sua exterminatum volebat, prout antea pronunciarat.